

UUSI HALLITUSOHJELMA EI KUULE ELÄINTEN ÄÄNTÄ

Hallitusohjelman julkaisutilaisuudessa 3.6.2019 keskustakirjasto Oodissa ei eläinten näkökulmaa kuultu. Eläinten ääni puuttuu odotetusti myös hallitusohjelmasta. Vaikka tavoitteet ovat monin osin ihmisten ja ympäristön kannalta hyviä, muiden eläinten ääni jää yhä paitsioon. Ohjelmassa näkyy selkeästi eläinpoliittisen asiantuntijuuden puute. Sen valmistelu osoittaa, että eläinten puolella oleminen ilman kattavaa näkemystä eläinoikeuksista, eläinten hyvinvoinnista ja niiden poliittisesta ulottuvuudesta ei riitä. Valitettavasti ei ole yllättävää, että tuotantoeläinten kohtelun ja kasviperäisen teollisuuden kehittämisen kannalta oleellinen maa- ja metsätalousministerin salkku annettiin kyseenalaistamatta keskustapuolueelle.

RIPPEIDEN VERRAN HYVÄÄ ELÄINSUOJELUUN

On ilahduttavaa, että eläinkokeita korvaavien menetelmien käyttöönoton rahoitusta lisätään ja eläinten verkkokaupan säätelyä tehostetaan. Hyvä uutinen on se, että tekstissä päätetään eläinsuojeluasiamiehen viran uudelleenperustamisesta. Näiden asioiden puolesta myös Eläinoikeuspuolue on kampanjoinut. Olisi tosin suotavaa, että eläinsuojeluasiamiehen titteli muutettaisiin sukupuolineutraaliksi ja työnkuva laajennettaisiin koskemaan muutakin kuin suojelunäkökulmaa perustamalla sen sijaan 'eläinasiavaltuutetun' virka. Viran perustaminen ei myöskään ole uusi edistysaskel vaan edellisen hallituksen harvinaisen eläinvihamielisten toimien paikkailua. Valitettavasti konkreettiset hyvät asiat loppuvatkin tähän.

Hallitusohjelman kirjaukset jäävät monissa kohdin epämääräisiksi. Kuulostaa hyvältä, että eläinten hyvinvointiin liittyvän lainsäädännön valvontaa parannetaan ja teurastamoiden videovalvontaa tehostetaan. Eläinoikeuspuolue toivoo, että 'tehostaminen' tarkoittaa käytännössä pakollista kameravalvontaa purku-, tainnutus- ja viiltopisteille. Olennaista on myös se, että videomateriaali tulee olla vapaasti viranomaisten käytettävissä.

Ohjelma mainitsee, että tulevaa eläinlakia täydennetään siten, että lain perusteluissa tunnistetaan eläimen itseisarvo ja mahdollistetaan eläinten lajityypillinen käyttäytyminen. Ikävä kyllä 'itseisarvo' ja 'lajityypillisen käyttäytymisen mahdollistaminen' jäävät merkityksettömäksi sanahelinäksi, sillä hallitusohjelma ei konkretisoi saati mainitse turkistarhausta, häkkikanaloiden ja nykyisten parsinavetoiden kieltämistä, vaikka nämä kaikki tuotantomuodot estävät tutkitusti ja tiedetysti eläinten mahdollisuuden liikkumiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen,

mitkä ovat olennaisia käyttäytymistarpeita. Itseisarvon nostaminen tällä tavoin esiin herättää myös kysymyksiä, sillä se mainitaan jo edellisen lakiehdotuksen perusteluissa.

PALJON PUUTTEITA JA LAJISORTOA – MILJONAT ELÄIMET JÄÄVÄT HÄKKEIHIN JA TALOUDEN VÄLINEIKSI

Eläinoikeuspuolueen näkökulmasta on surullista, että eläinten tuhoamiseen liittyvissä kohdin hallitusohjelma on muotoiltu ja eritelty hyvinkin selkeästi. Tietyt lajit nousevat tuottajien ja harrastajien intressien mukaisesti esiin. Ohjelman täytäntöönpano tietää muun muassa merimetsojen metsästyksen poikkeuslupien saannin helpottamista ja "vahinkoja aiheuttavien hylkeiden poistosta" aiheutuvien kulujen korvaamista.

Valitettavasti 5 puolueen yhteistyö antaa siunauksen edellisten lisäksi myös kalastukselle ja metsästykselle ja mainitsee erikseen, että uusien harrastajien tuloa "lajin" pariin edistetään. Kalatalouden vauhdittamiseen tulee konkreettisia askeleita: hallitus tulee tuomaan kalanjalostuksen investointituissa samalle viivalle muun elintarviketeollisuuden kanssa, edistämään "monipuolisesti kotimaisten kalalajien hyödyntämistä" ja "kalatuotteiden" vientiä.

Ohjelman ilmeinen ihmiskeskeisyys näkyy monissa kohdin; esimerkiksi ehdotettu antibioottivero on potentiaalinen uhka eläinten hyvinvoinnille hoitamatta jättämisen takia. Eläimistä puhutaan pitkälti tuotteina tai ihmisen toimintaa haittaavina, tapettavina uhkina. Ohjelmassa myös ylläpidetään jo edellisen hallituksen perälauta, jossa "lainsäädännöllisin toimin ei aiheuteta lisäkustannuksia ilman kompensatiota maatalousyrittäjille".

Suurpetojen osalta ohjelma on surkea: se puhuu porotalouden edistämisestä ja investointitukien turvaamisesta, mikä tulee tarkoittamaan suurpetojen hävittämisen jatkumista. Tällaisen linjauksen seurauksena tulemme näkemään entistä enemmän salametsästystä, petovihaa ja EU-lainsäädännön vastaisia kaatolupia. Suoraan sanotaan myös se, että suurpetopolitiikkaa harjoitetaan kanta-arvioihin ja hoitosuunnitelmiin perustuvalla metsästyksellä ja poikkeuslavin. Huolestuttavaa on, että ohjelma puhuu petopolitiikan yhteydessä myös "liikkumavaran" lisäämisestä.

Myöskään mitään konkreettisia toimenpiteitä kasviperäisen tuotannon edistämiseen tai eläintuotteiden käyttämisen vähentämiseen ei ole luvassa muuten kunnianhimoisista ilmastolinjauksista huolimatta.

MITÄ HALLITUSOHJELMASSA OLISI PITÄNYT NÄKYÄ?

Eläinlakiuudistus on yksi tärkeimmistä lainsäädäntöhankkeista alkavalla hallituskaudella. Jo tällä perusteella mm. turkistarhauksen, häkkikanaloiden, porsitushäkkien ja parsinavetoiden lakkauttaminen siirtymäajoilla olisi pitänyt löytyä ohjelmasta kirjattuna. On ilmeistä, ettei eläinasioita kuitenkaan nähdä kynnyksysymyksenä hallituspuolueissa. Myös hiilineutraalin yhteiskunnan tavoitteeseen pääseminen olisi vaatinut jo tässä vaiheessa eläintuotannon tuntuva rajoittamista ja Eläinoikeuspuolueenkin tavoitteena olevaa maataloustukien täysimääräistä ohjaamista kasviperäiseen tuotantoon, mikä ei keskustan sanelemalla maatalouspolitiikalla tule onnistumaan.

Jotta eläinten näkökulma voidaan jatkossa ottaa todella huomioon, se edellyttää eläinpoliittisten linjausten ja tavoitteiden olemassaoloa hallitusneuvotteluja aiemmassa vaiheessa. Nyt julkituodussa hallitusohjelmassa näkyy selkeästi, että läpiviedyt yksityiskohdat perustuvat pitkälti puolueiden aiempiin, jo olemassa oleviin tavoitteisiin. Keskustan eläinvihamieliset näkökulmat säilyvät myös uudessa hallitusohjelmassa, koska ne kuuluvat puolueen ideologian ytimeen. Surullista on että eläinystävällisinä pidettyjen puolueiden pyrkimykset jäävät puolestaan epämääräisiksi ja avonaisiksi, sillä eläinpoliittiset tavoitteet puuttuvat konkreettisina myös kyseisten puolueiden omista tavoiteohjelmista.